

Päätös

Nro

259/2020

Dnro

LSSAVI/13695/2019

30.11.2020

ASIA

Pintaveden ottaminen Mallasveden Tyrynlahdelta, Valkeakoski

HAKIJA

Valkeakosken kaupungin vesilaitos

HAKEMUKSEN VIREILLETULO

Valkeakosken kaupungin vesilaitos on 2.9.2019 aluehallintovirastossa vireille panemassaan hakemuksessa pyytänyt lupaa pintaveden ottamiseen Mallasveden Tyrynlahdesta Valkeakosken kaupungissa.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Vesilain 3 luvun 3 §:n 2 kohta) ja 1 luvun 7 §:n 1 momentti

HANKETTA KOSKEVAT LUVAT, PÄÄTÖKSET JA ALUEEN KAAVOITUSTILANNE

Luvat, päätökset ja sopimukset

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston päätös nro 69/2018/2, dnro LSSAVI/4483/2017, 11.9.2018. Tyrynlahden vesilaitoksen uuden raakaveden ottoputken rakentaminen sekä valmistelulupa, Valkeakoski. Lupapäätöksen lupamääräyksen 2 mukaan hakijan tulee laittaa ennen lisävedenottoa vireille uuden vesilaitoksen lupahakemus, joka sisältää muun muassa vesistövaikutusten tarkkailusuunnitelman.

Valkeakosken rakennustarkastaja on myöntänyt Valkeakosken uuden päävesilaitoksen rakennushankkeelle rakennusluvan 14.9.2016.

Valkeakosken kaupunki ja vesialueen 908-876-3-0 osakkaat ovat 22.6.2017 sopineet pysyvän rasitteen perustamisesta talousveden johtamiseen sekä talousvesijohdon ja siihen liittyvien laitteiden ja rakennelmien sijoittamiseen ja käyttämiseen. Rasitealueen pinta-ala on noin 770 m².

Kaavoitustilanne ja suojelualueet

Pirkanmaalla on voimassa Pirkanmaan maakuntakaava 2040. Maakuntakaavassa pintavedenottamon alue on merkitty Yhdyskuntateknisen

huollon alueeksi, pintavedenottamot (ETv). Kohdemerkinällä osoitetaan yhdyskuntien vedenhankinnan kannalta tärkeät pintavedenottamot.

Valmisteilla olevan Valkeakosken pohjoisosan osayleiskaava-alueen kehityskuvakartassa vesilaitoksen alue on merkitty julkisten palvelujen ja yhteiskuntahuollon alueeksi. Osayleiskaavan luonnos on ollut nähtävillä 30.10. - 29.11.2019.

Pintavedenottamon alueella on voimassa Valkeakosken kaupungin asemakaavan muutos nro 477, hyväksytty 20.4.2015. Asemakaavassa alue on merkitty yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alueeksi (ET). Vedenottoputken rannanpuoleinen pää sijaitsee asemakaavassa vesialueella.

Raakavesiputken läheisyydessä ei ole Natura 2000 -alueita. Lähimmät suojelualueet ovat Tyrynlahden jalopuumetsikkö (LTA201940) ja Heritynniemen jalopuumetsikkö (LTA201941), jotka ovat yksityisiä suojelualueita. Ne sijaitsevat Tyrynlahden rannalla, pumppaamon kaakkoispuolella, noin 100 ja noin 50 metrin etäisyydellä raakavesiputkesta. Tyrynlahti kuuluu Suomen tärkeisiin lintualueisiin (FINIBA) osana Pälkäneen-Kangasalan selkävesialuetta (aluekoodi 440103).

HANKKEEN SIJAINNITPAIKKA JA SEN YMPÄRISTÖ

Tyrynlahden uusi pintavesilaitos sijaitsee Mallasveden Tyrynlahden louhospohjukassa, noin kolme kilometriä Valkeakosken keskustasta pohjoiseen. Laitoksen uusi vedenottoputki on Tyrynlahdella, vesilaitoksen edustalla. Vedenottoputken pituus on noin 400 metriä.

Vesilaitoksen kiinteistö (nro 908-410-1-87) on kaupungin omistuksessa. Uusi imuputki ja pumppaamo sijaitsevat jakamattomalla vesialueella (nro 908-876-3-0). Vedenjohtamiseen ja siihen liittyvien rakenteiden sijoittamiseen ja käyttämiseen jakamattomalle vesialueelle on laadittu raatesopimus vesiosakaskunnan kanssa. Uuden pintavesilaitoksen vieressä sijaitsee vanha (nykyinen) pintavesilaitos, joka on rakennettu vuonna 1958. Sen raakaveden otolle ei ole vesilain mukaista lupaa.

LUPAHAKEMUKSEN SISÄLTÖ

Hankkeen tarkoitus ja yleiskuvaus

Hankkeen tarkoituksena on ottaa pintavettä Mallasveden Tyrynlahdesta Tyrynlahden vesilaitoksella. Raakavettä käytetään talousveden valmistukseen Valkeakosken asukkaille, elinkeinoelämälle ja teollisuudelle sekä naapurikuntien varavesilähteenä. Hakemuksen mukaan Tyrynlahden uusi pintavesilaitos mahdollistaa laitoksen toimimisen edelleen Valkeakosken seudun päävesilaitoksena ja täysimittakaavaisena varalaitoksena vedenjakelun poikkeustilanteissa.

Uuden vedenottokohdan etäisyys rannasta on 400 m ja nykyisen putken etäisyys 220 m. Muovinen imukaivo sijaitsee 5–6 m syvyydessä syvyydessä ja imukaivon sihdin etäisyys alivedenpinnasta on noin 2,8 m.

Uuden 800/900 mm raakavesiputken ottokapasiteetti on 505 m³/h. Keskimääräiseksi vedenottomääräksi normaalitilanteessa on arvioitu 6 000 m³/d ja jatkuvassa ajossa maksimi on 9 000 m³/d. Vedenoton uusi maksimimäärä (15 500 m³/d) on nykyistä maksimiottomäärää (11 500 m³/d) suurempi, sillä uuden laitoksen mitoituksessa on huomioitu 1) varavesisopimus HS-Veden ja Lempäälän veden kanssa, 2) mahdollinen kasvava teollisuuden tarve (suuret ja huoltovarmuusluokitellut asiakkaat) ja 3) normaalissa vedenkäyttötilanteessa pystytään uuden laitoksen yhdellä linjalla tuottamaan tarvittava vesimäärä, jos toinen linja on tilapäisesti poissa käytössä. Keskimäärin otettava vesimäärä tulee pienenemään, koska uudessa prosessissa ei tarvita yhtä paljon huuhteluvettä kuin vanhassa prosessissa tarvittiin.

Laitoksella tuotettavan veden määrä pysyy nykyisellä tasolla ollen keskimäärin 6 000 m³/d. Erityistilanteissa, mm. vedenkäsittelyprosessin käyttöönottoon liittyvissä koeajotilanteissa, prosessin toimintahäiriöiden sekä verkoston vaurioista johtuvat vedenjakeluhäiriöiden tilanteissa, vettä voidaan ottaa Walkin ja vedenkäsittelylaitoksen raakavesipumppujen maksimikapasiteetin sallima määrä, 26 400 m³/d.

Vesistötiedot

Mallasvesi (tunnus 35.711.1.001) sijaitsee Valkeakosken, Pälkäneen ja Hattulan kuntien alueella ja se kuuluu Kokemäenjoen vesistöalueeseen.

Mallasveden valuma-alue (35.711) on pinta-alaltaan 4 449,7 km². Mallasveteen laskevat mm. Pälkäneveden ja Längelmäveden alueen vedet, joiden laadulla (erityisesti Roine) on merkittävä vaikutus Mallasveteen. Mallasveden vedet laskevat Valkeakosken kautta Vanajaveden-Pyhäjärven reitille. Mallasveden pinta-ala on 5 571 ha ja tilavuus 384 miljoonaa m³. Järven keskisyvyys on 6,8 m ja keskivirtaama 35 m³/s.

Mallasveden keskivedenkorkeus on N60 +84,13 m. Mallasveden vedenkorkeutta on mitattu Apian asteikolla vuodesta 1896. Keskimääräinen vedenkorkeusvaihtelu on ollut 65 cm ja äärivaihtelu 188 cm. Vedenkorkeus on vaihdellut seuraavasti:

- HW +85.38 (N60)	+85.68 (N2000)
- MW +84.13	+84.42
- NW +83.50	+83.80

Valkeakosken voimalaitoksen rakenteet mahdollistaisivat säännöstelyn, mutta voimassa olevan luvan mukaisesti Mallasvedestä juoksutettavan vesimäärän tulee noudattaa luontaista purkautumiskäyrää.

Mallasveden vesi on kirkasta ja vähähumuksista. Happamuus on lähellä neutraalia. Päälysveden fosforipitoisuus on vaihdellut ollen ajoittain karruille ja ajoittain lievästi reheville vesille tyypillinen. Ravinnetasot ovat kuitenkin olleet pääosin alhaisia. Hygieeninen vedenlaatu on ollut yleisesti hyvä. Alhaisia happipitoisuuksia on havaittu syvänealueilla erityisesti kevättalvella. Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmassa vuosiksi 2016 - 2021 Mallasveden veden laatu on luokiteltu ekologiselta tilaltaan hyväksi ja kemialliselta tilaltaan hyväksi.

Tyrynlahti luokitellaan lievästi reheväksi vesistöksi. Vesi on kirkasta tai lievästi sameaa (kiintoainepitoisuus 1-5 mg/l). Kiintoainepitoisuus nousee kesäisin ja syvänteissä on runsaasti mangaania. Hakemuksessa todetaan Mallasveden soveltuvan vedenlaadun puolesta vedenottoon.

Vesi- ja ranta-alueiden käyttö

Tyrynlahdessa on Tyrynlahden vesilaitoksen nykyiset raakavesiputket (500 ja 800 mm), joiden lisäksi Tyrynlahden poikki kulkee 63 mm vesijohto.

Tyrynlahdella harjoitetaan veneilyä. Tyrynlahden veneranta sijaitsee noin 250 m päässä vedenottamolta itään. Lähimmät vesiväylät kulkevat Pitkä-, Muikku- ja Mustasaarten itäpuolelta, eli noin kolmen kilometrin päässä imukaivosta.

Tyrynlahdella ei sijaitse EU-uimarantoja. Mallasvedellä sijaitsee kaksi EU-uimarantaa, Apian uimaranta Valkeakoskella ja Pakanranta Pälkäneellä. Apian uimaranta sijaitsee noin 2,5 km Tyrynlahden eteläpuolella ja Pakanrantaan on etäisyyttä yli 10 km. Kummaltakaan uimarannalta ei ole virtaussuuntaa Tyrynlahdelle.

Tyrynlahden alueella voi harrastaa kalastusta. Tyrynlahti kuuluu Roiheen-Mallasveden-Pälkäneveden kalastusalueeseen. Ammattimaisesta kalastuksesta alueella ei ole tietoa.

Vedenottamon pohjoispuolella on omakotitaloasutusta. Tyrynlahden ranta-alueiden asutus on liitetty yleiseen vesijohtoon ja viemäriin.

Suoritettavat toimenpiteet ja rakenteiden tekninen kuvaus

Uusi vedenottamo on rakennettu Tyrynlahden rantaan, vanhan vedenottamon viereen. Vedenottoputki ulottuu noin 400 metrin etäisyydelle rannasta ja imukaivo sijaitsee 5–6 m:n syvyisessä syvänteessä, noin 2,8 m etäisyydellä alivedenpinnasta.

Vedenpuhdistamolla raakavesi käsitellään kemiallisella saostuksella ja lietteet erotetaan selkeyttämällä flotaatiomenetelmällä. Kemiallisen hapetusprosessin jälkeen vesi suodatetaan kalkkikivi-hiekkasuodattimilla ja aktiivihiihluodatuksella. Verkostoon johdettava vesi desinfioidaan kemiallisesti ja UV-käsittelyllä.

Muodostuvan flotaatilietteen määrä on maksimissaan 5 m³/h. Yhden suodattimen huuhtelua kohti muodostuva huuhteluvesimäärä on noin 200 m³. Muodostuva prosessijätevesi johdetaan huuhteluvesien selkeytysaltaaseen (lietealtaaseen). Selkeytysaltaan pohjalta vesi/liete johdetaan kaupungin viemäriin. Vedenkäsittelyssä erotettavan lietteen kuiva-ainemääräksi on arvioitu 310 kg vuorokaudessa.

Pintavesilaitokselta ei johdeta mitään vesiä vesistöön. Koekäytön aikana laitoksessa puhdistettua vettä johdetaan takaisin järveen.

Vedenottorakenteiden käytöstä ja kunnossapidosta huolehditaan säännöllisesti. Kunnossapitotoimenpiteiden suunnittelussa ja toteutuksessa huomioidaan vesialueen muu käyttö siten, ettei muulle käytölle aiheudu tarpeetonta haittaa.

Vedenottorakenteisiin kertyvät kalat ja muu orgaaninen aines toimitetaan asianmukaiseen käsittelyyn.

Vesilaitoksella käytetään seuraavia kemikaaleja:

Kemikaali	CAS nro	Luokitus ja lausekkeet	Käyttötarkoitus	Kulutus (t/a)
Hiilidioksidi	124-38-9	-	Alkaliteetin säätö	66
Sammutettu kalkki	1310-58-3	H302, H314	pH:n säätö	139
Ferrisulfaatti PIX-322	10028-22-5	H302, H315	Saostuskemikaali	234
Happi	7782-44-7	H270	Kemiallinen hapetus	5,1 – 6,9
Ammoniumsulfaatti	7783-20-2	-	Desinfiointikemikaali	2,1
Natriumhypokloriitti	7681-52-9	H290, H314, H335, H400, H410	Desinfiointikemikaali	2,4

Hiilidioksidia varastoidaan nestemäisenä varastosäiliössä, sammutettua kalkkia kalkkisiilossa, ferrisulfaattia, ammoniumsulfaattia ja natriumhypokloriittia varastosäiliöissä ja hapetta painesäiliössä.

Kiinteistötiedot

Sekä raakavesipumppaamo että raakavesiputki imukaivoineen sijaitsevat kiinteistöllä YHT. VESIALUEET 908-876-3-0.

Hanketta koskevat sopimukset ja suostumukset

Hakija on tehnyt vesialuetta hallinnoivan vesiosakaskunnan kanssa rasisopimuksen vedenjohtamiseen ja siihen liittyvien rakenteiden sijoittamisesta ja käyttämisestä jakamattomalla vesialueella.

Vesiosuuskunta on hakijan mukaan antanut suullisen suostumuksensa vanhojen imuputkien jättämiselle lahden pohjaan.

Hanketta varten tarvittavat alueet

Hakijalle on jo myönnetty pysyvä käyttöoikeus vedenottoputkea varten tarvittavalle vesialueelle raakaveden ottoputken rakentamista koskevan aluehallintoviraston päätöksen nro 69/2018/2 (11.9.2018) yhteydessä.

Hankkeen vaikutukset

Vaikutukset vesistöön ja vesistön käyttöön

Otettava vesimäärä (maksimiottomäärä 15 500 m³/d) vuorokaudessa on 0,5 % Mallasveden keskivirtaamasta (35 m³/s). Vedenotto aiheuttaa vesistössä putken suulla maksimivedenotolla veden virtausnopeuden 28 cm/s. Virtausnopeus pienenee nopeasti vedenottokohdan ympäristössä.

Hakemuksen mukaan vedenotolla ei ole vaikutusta nykyiseen tilanteeseen vesistössä. Vedenotolla ei ole vaikutusta Tyrynlahden ja Tyrynsejän vedenpinnan korkeuksiin, Tyrynsejän vedenlaatuun tai virtaamiin, Tyrynlahden kalastoon tai muuhun eliölajistoon.

Nykyisellä vedenotolla ei ole havaittu olleen vaikutuksia jäätilanteeseen Tyrynlahdella, eikä vaikutuksia jäätilanteeseen arvioida aiheutuvan jatkossakaan. Veden otolla ei ole vaikutusta vesistön virkistys- tai muuhun käyttöön.

Toimenpiteet menetysten ehkäisemiseksi tai vähentämiseksi ja arvio vahingoista

Hakija katsoo, ettei raakavedenotosta aiheudu sellaista haittaa tai uutta korvausperustetta, joka edellyttäisi nykyisen korvauskäytännön muuttamista tai korvausten tarkistamista.

Hankkeen hyödyt ja edunmenetykset

Uuden vesilaitoksen toiminnan tarkoituksena on turvata puhtaan ja hyvälaatuisen vesijohtoveden saatavuus Valkeakosken ja Lempäälän asukkaiden sekä elintarviketeollisuuden ja muun teollisuuden tarpeisiin Valkeakoskella ja sen ympäristössä. Laitos toimii myös naapurikuntien varavesilähteenä.

Hakemuksen mukaan hankkeesta ei aiheudu edunmenetyksiä.

Tarkkailu

Käyttötarkkailu

Laitoksen kaikki yksikköprosessit ja niihin liittyvät toiminnot on automatisoitu. Laitosta ohjataan paikallisesti valvomosta.

Raakavesilinjan virtausta mitataan virtausmittarilla ja veden laatua (pH ja sameus) seurataan laatumittarilla. Käsittelyprosessien yhteydessä mitataan useassa kohdassa mm. pH, lämpötilaa ja sameutta prosessien ohjaamiseksi.

Raakaveden ja käsitellyn veden laadun tarkkailu

Tyrynlahden vesiaseman raakaveden laatua ja sen toimittaman veden laatua seurataan Sosiaali- ja terveysministeriön talousveden laatuvaatimuksia ja valvontatutkimuksia koskevan asetuksen (STM 1352/2015) mukaisesti. Tarkkailu toteutetaan Valkeakosken kaupungin vesihuoltolaitoksen ja kunnan terveydensuojeluviranomaisen laatiman valvonta-

tutkimusohjelman vuosille 2016 – 2020 mukaisesti. Ohjelma tarkistetaan vuosittain ja muokataan tarpeen vaatiessa, kuitenkin viimeistään viiden vuoden välein.

Vesistövaikutusten tarkkailu

Tyrynlahden vesilaitoksen vesistötarkkailuohjelman (KKVY 2019) mukaan vedenottoalueen vedenlaatua tarkkaillaan Tyrynlahden vedenotossyvänteeltä (VALKTYRY/PERUK) sekä Tyrynselän syvänteeltä (VALKTYRY/SYV) kolmelta syvyydeltä kaksi kertaa vuodessa otettavin näyttein.

Rehevyystarkkailulla seurataan vedenottoalueen rehevyystasossa mahdollisesti tapahtuvia muutoksia pitkällä aikavälillä sekä tarkkaillaan kasviplanktonlajiston koostumusta ja laatua sekä siinä mahdollisesti tapahtuvia muutoksia.

Kasviplanktonitutkimus tehdään kolmen vuoden välein kolme kertaa tuotantokauden aikana (kesä, heinä ja elokuu) samoilta havaintopaikoilta kuin vedenlaatonäytteet.

HAKEMUKSESTA TIEDOTTAMINEN

Aluehallintovirasto on vesilain 11 luvun 7, 10 ja 11 §:ssä säädetyllä tavalla kuuluttamalla asiasta aluehallintovirastossa ja Valkeakosken kaupungissa varannut tilaisuuden muistutusten tekemiseen ja mielipiteiden esittämiseen hakemuksen johdosta viimeistään 6.7.2020. Kuulutus on erikseen lähetetty asiakirjoista ilmeneville asianosaisille.

Aluehallintovirasto on vesilain 11 luvun 6 §:n mukaisesti pyytänyt hakemuksen johdosta lausunnon Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat vastuualueelta (ELY-keskukselta), Valkeakosken kaupungilta, Valkeakosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta sekä Valkeakosken kaupungin terveysuojeluviranomaiselta.

LAUSUNNOT

1) Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on lausunnossaan todennut, että hankealueen läheisyydessä on liito-oravan elinympäristöä ja luontoarvoiltaan arvokasta jalopuumetsikköä. Mikäli rakentamisen vaikutukset kohdistuvat hankealueen kaakkois- ja itäpuolella sijaitsevaan Heritynniemen lehtoalueen liito-oravan esiintymisalueeseen tai jalopuumetsiköihin, tulee hankkeelle myönnettävässä luvassa olla varmistettuna, että rakentamistyö ei heikennä liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja tai jalopuumetsiköiden tilaa. Tarvittaessa asia pitää varmistaa etukäteen asianmukaisella maastokartoituksella.

ELY-keskus katsoo, että mikäli vesilaitoksen raakavedenotto tulevaisuudessa siirretään kokonaan uuteen imuputkeen, niin hankkeelle myönnettävässä luvassa tulee olla huomioituna asianmukaisella tavalla käytöstä poistuvien imuputkien käsittely ja sijoittaminen. ELY-keskus pi-

tää käytöstä poistuvien imuputkien jättämistä järven pohjaan mahdollisena, vaikka käytöstä poistamisen jälkeen se luokitellaan jätelain tarkoittamaksi jätteeksi. Pohjasedimentteihin painuneen linjan ylös nostaminen saattaa aiheuttaa Tyrynlahdessa pohjasedimenttien haitallista sekoittumista ja mahdollisesti haitta-aineiden joutumista järviveteen. Vanhan imuputkilinjan jättämiseen Tyrynlahden pohjaan on oltava vesialueen omistajan suostumus.

Hakemuksessa esitettyä Tyrynlahden vesilaitoksen vesistötarkkailuohjelmaa ELY-keskus pitää riittävänä. Edellä esitetyt asiat huomioiden ELY-keskus katsoo, että hakemuksessa esitetylle pintavesilaitoksen toiminnalle sekä haetuille vedenottomäärille voidaan vesilain yleisen edun kannalta myöntää vesilupa tavanomaisin lupaehdoin.

2) Valkeakosken kaupungin terveydensuojeluviranomaisena toimiva Tampereen kaupungin ympäristöterveydenhuolto on lausunnossaan todennut, että terveydensuojelulain 2 §:n mukaan elinympäristöön vaikuttava toiminta on suunniteltava ja järjestettävä siten, että väestön ja yksilön terveyttä ylläpidetään ja edistetään. Elinympäristöön vaikuttavan toiminnan harjoittajan on tunnistettava toimintansa terveyshaittaa aiheuttavat riskit ja seurattava niihin vaikuttavia tekijöitä. Toimintaa on harjoitettava siten, että terveyshaittojen syntyminen mahdollisuuksien mukaan estyy.

Hakemuksessa mainitaan, että ”Apian uimaranta sijaitsee noin 2,5 km Tyrynlahden pohjoispuolella”. Todellisuudessa Apian uimaranta sijaitsee noin 2,5 km Tyrynlahden eteläpuolella.

Vesilaitos on riskienhallinnassaan maininnut yhdeksi riskiksi, että ”öljyn tai polttoaineen pääseminen vedenottoputkeen esim. onnettomuuden seurauksena vesillä tai läheisellä tiellä”. Jonkinlainen moottoriajoneuvoilla ajamisen rajoittaminen Tyrynlahdella olisi suositeltavaa riskien vähentämiseksi.

Uusi vesilaitos on terveydensuojeluviranomaisen näkökulmasta hyvä hanke, jolla turvataan puhtaan talousveden saatavuus alueella ja lähinaapureihin.

3) Valkeakosken kaupunki ja 4) Valkeakosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen eivät ole antaneet lausuntoa.

MUISTUTUKSET JA MIELIPITEET

Hakemuksesta ei ole jätetty muistutuksia tai mielipiteitä.

HAKIJAN SELITYS

Aluehallintovirasto on varannut hakijalle tilaisuuden antaa selitys annetuista lausunnoista. Samalla aluehallintovirasto on pyytänyt hakijalta selvitystä käytöstä poistuvien imuputkien käsittelystä ja sijoittamisesta sekä vesialueen haltijan suostumuksesta, mikäli imuputkilinja jätetään lahden pohjaan.

Hakija on selityksessään todennut, että vanhat imuputket jätetään Tyrynlahden pohjaan. Vesialueen omistajan kanssa on sovittu asiasta suullisesti. Pohjasedimentteihin painuneen linjan ylös nostaminen aiheuttaisi sedimenttien haitallista sekoittumista ja mahdollisesti haitta-aineiden joutumista järviveteen ja edelleen talousveteen. Lisäksi vanhoja putkia voitaisiin mahdollisesti hyödyntää tulevaisuudessa talousveden toimintavarmuuden varajärjestelyihin joko sellaisenaan tai niiden sisään sujutettavan pienemmän putken avulla. Tällaisia suunnitelmia ei kuitenkaan ole toistaiseksi vireillä.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Luparatkaisu

Aluehallintovirasto myöntää Valkeakosken kaupungille luvan pintaveden ottamiselle Mallasveden Tyrynlahdesta 22.8.2019 päivätyn hakemuksen mukaisesti. Vettä saadaan ottaa Valkeakosken kaupungin talousvedeksi, elinkeinoelämän ja teollisuuden käyttöön sekä naapurikuntien varavesikäyttöön. Lupa on voimassa toistaiseksi.

Hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä.

Luvan saajan on noudatettava vesilain säännöksiä ja seuraavia lupamääräyksiä.

Lupamääräykset

1. Pintavettä saa ottaa jakamattomalla vesialueella nro 908-876-3-0 sijaitsevasta imuputkesta kiinteistöllä nro 908-410-1-87 sijaitsevaan pintavedenottamoon enintään 15 500 m³/d.
 2. Vedenottorakenteet on pidettävä tarkoitustaan vastaavassa kunnossa. Vanhat vedenottoputket saa jättää paikalleen varaputkiksi.
 3. Vedenottorakenteiden käytöstä ja kunnossapidosta on huolehdittava asianmukaisesti. Käyttö ja kunnossapito tulee suorittaa siten, ettei vesialueelle tai sen muulle käytölle aiheuteta tarpeetonta haittaa. Vedenotosta johtuva jäiden heikentyminen on merkittävä asianmukaisesti.
- Vedenottorakenteisiin joutuneet kalat sekä muu suodattimeen sekä välppään kertyvä orgaaninen aines on toimitettava asianmukaiseen käsittelyyn.
4. Otettava vesimäärä on mitattava jatkuvatoimisella mittarilla ja vuorokautisista vesimääristä (m³/d) tulee pitää kirjaa. Tiedot on toimitettava vuosittain Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle sekä Valkeakosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.
 5. Vanhat imuputket voidaan pysyttää Tyrynlahden pohjassa.

6. Luvan saaja on vastuussa hankkeesta mahdollisesti aiheutuvasta vahingosta, haitasta tai edunmenetyksestä Töiden suorittamisesta mahdollisesti aiheutuva, välittömästi ilmenevä edunmenetys on viivytyksettä korvattava vahinkoa kärsineelle.
7. Jos hankkeesta aiheutuu edunmenetys, jota lupaa myönnettäessä ei ole ennakoitu ja josta luvan saaja on vesilain säännösten mukaisesti vastuussa, eikä asiasta sovita, voidaan edunmenetyksestä vaatia tämän ratkaisun estämättä korvausta hakemuksella aluehallintovirastossa.
8. Luvan saajan on tarkkailtava vedenottoalueen vedenlaatua hakemukseen liitetyn Tyrynlahden vesilaitoksen vesistötarkkailuohjelman (KVY Tutkimus Oy, Tarkkailuohjelma nro 748/19, pvm 4.7.2019) mukaisesti. Tarkkailusuunnitelma on toimitettava Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle yhtä kuukautta ennen tarkkailun ja toiminnan aloittamista. Tarkkailu on aloitettava ennen toiminnan aloittamista. Pirkanmaan ELY-keskus voi tarvittaessa muuttaa tarkkailusuunnitelmaa.
9. Luvan saajan on ilmoitettava vedenoton aloittamisesta 30 päivää etukäteen kirjallisesti Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviranomaiselle, Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle ja Valkeakosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.
10. Hankkeen toteuttamiseen on ryhdyttävä neljän vuoden kuluessa ja hanke on toteutettava olennaisilta osin 10 vuoden kuluessa siitä lukien, kun tämä päätös on tullut lainvoimaiseksi. Muuten lupa raukeaa.

Perustelut

Hanke on tarpeen raakaveden saannin turvaamiseksi Valkeakosken talousveden valmistusta ja teollisuuden tarpeita varten sekä toimimiseen naapurikuntien varavesilähteenä.

Hanke ei ole alueella voimassa olevien kaavojen vastainen. Hanke ei vaikuta haitallisesti Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman vuosiksi 2016 - 2021 tavoitteiden toteutumiseen. Hanke ei vaikuta haitallisesti Tyrynlahden jalopuumetsikön (LTA201940) ja Heritynniemen jalopuumetsikön (LTA201941) suojelutavoitteiden toteutumiseen.

Vanhat imuputket voidaan pysyttää Tyrynlahden pohjassa, koska niiden poistamisesta voi aiheutua haittaa vesistön vedenlaadulle ja koska ne voivat olla tarpeen vedenoton varajärjestelyissä. Mikäli osakaskunta vesialueen omistajana haluaa, se voi laittaa imuputkien pysyttämisestä viireille korvaushakemuksen Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastoon.

Lupamääräysten mukaisesti toteutettuna hanke ei sanottavasti loukkaa yleistä tai yksityistä etua eikä siitä ennalta arvioiden aiheudu vesilain

mukaan korvattavia edunmenetyksiä. Ennalta arvaamattomien edunmenetysten varalle on annettu lupamääräys.

Luvan myöntämisen edellytykset ovat siten olemassa.

Sovelletut säännökset

Vesilain 3 luvun 3 §, 4 §:n 1 mom 1) kohta, 5, 8, 10, 11, 18, 4 luvun 3 ja 6 §

Lausuntoihin vastaaminen

Aluehallintovirasto ottaa **Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastualueen ja Valkeakosken terveydensuojeluviranomaisen vaatimukset** huomioon lupamääräyksistä ilmenevällä tavalla.

Pirkanmaan ELY-keskuksen vaatimukseen rakentamisen vaikutuksen huomioimisesta Heritynniemen lehtoalueen liito-oravan esiintymisalueeseen tai suojeltuihin jalopuumetsiköihin aluehallintovirasto vastaa, että tämä hakemus koskee veden ottamista Tyrynlahdesta ja raakavesipumppaamon rakentamiselle on 11.9.2018 myönnetty lupa nro 69/2018/2 (dnro LSSAVI/4483/2017).

Valkeakosken terveydensuojeluviranomaiselle aluehallintovirasto vastaa, ettei vesilain mukaisen päätöksen yhteydessä voi ratkaista terveydensuojelulain (763/1994) mukaisia asioita. Suositukseen suoja-alueesta aluehallintovirasto vastaa, että hakija ei ole hakenut, eivätkä vesilain valvontaviranomaiset ole vaatineet vesilain mukaisen suoja-alueen määräämistä.

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Käsittelymaksu on 7 160 euroa.

Lasku lähetetään myöhemmin Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Maksu määräytyy aluehallintovirastojen maksuista annetun valtioneuvoston asetuksen (1244/2018) mukaisesti. Asetuksen liitteenä olevan maksutaulukon mukaan yli 2 000 m³/d suuruista pinta- ja pohjavedenottoa koskevan hakemuksen käsittelystä perittävän maksun suuruus on 7 160 euroa.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös Hakija

Päätös tiedoksi

Valkeakosken kaupunki
Valkeakosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
Valkeakosken kaupungin terveydenhuoltoviranomainen

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue
Suomen ympäristökeskus

Ilmoitus päätöksestä

Asianosaisille, joille on lähetetty lupahakemuksesta erityistiedoksianto sekä niille, jotka ovat esittäneet lupahakemuksesta muistutuksia, vaatimuksia tai mielipiteitä.

Aluehallintovirasto tiedottaa päätöksen antamisesta julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen aluehallintovirastojen verkkosivuilla (<https://ylupa.avi.fi>). Tieto kuulutuksesta julkaistaan myös Valkeakosken kaupungin verkkosivuilla.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Liite

Valitusosoitus

Asian on ratkaissut ympäristöneuvos Arto Paananen. Asian on esitellyt ympäristöylitarkastaja Satu Jaakkonen.

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

VALITUSOSOITUS

Tähän aluehallintoviraston päätökseen tai siitä perittävään maksuun voi hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuin-ympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, sijaintikunta ja vaikutusalueen kunnat ja niiden ympäristönsuojeluviranomaiset, sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.

Asian käsittelystä hallinto-oikeudessa voidaan periä oikeudenkäyntimaksu siten kuin tuomioistuinmaksu-laissa (1455/2015) ja oikeusministeriön asetuksessa tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1383/2018) säädetään. Maksun suuruus on 260 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tarkempia tietoja maksuista saa hallinto-oikeudesta.

Toimi näin

Jos haet muutosta aluehallintoviraston päätökseen, tee kirjallinen valitus Vaasan hallinto-oikeuteen ennen valitusajan päättymistä. Valitusaika päättyy pvm 7.1.2021.

Valitusaika määräytyy seuraavasti:

- Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen viimeistään seitsemäntenä (7.) päivänä siitä, kun aluehallintovirasto on julkaissut päätöksen verkkosivuillaan.
- Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista.
- Kun määräaika lasketaan, sitä päivää, kun päätös on saatu tiedoksi, ei oteta lukuun.
- Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, juhannusaatto tai arkilauantai, määräaika päättyy ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Ilmoita valituksessa

- valittajan nimi, postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite. Jos valittajana on yhteisö, ilmoita sen nimi ja yhteystiedot.
- laillisen edustajan, asiamiehen tai muun valituksen laatineen henkilön nimi ja postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite
- sellainen postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Hallinto-oikeus voi valita, mihin osoitteeseen se toimittaa asiakirjat, jos sille on ilmoitettu useampia prosessiosoitteita tai jos yhtäkään ilmoitettua yhteystietoa ei ole nimetty prosessiosoitteeksi.
- päätös, johon haetaan muutosta
- päätöksen kohta, johon haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Yhteystietojen muutoksesta on ilmoitettava viipymättä hallinto-oikeudelle valituksen vireillä olon aikana.

Valituksen liitteet

- aluehallintoviraston päätös, johon muutosta haetaan (alkuperäisenä tai jäljennöksenä)
- asiakirjat, joita käytetään vaatimusten tukena (jollei niitä ole toimitettu jo aiemmin aluehallintovirastoon)
- valtakirja
 - asiamiehen on liitettävä valitukseen valittajalta saatu valtakirja – ellei hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai sellainen oikeudenkäyntiavustaja, joka määrittää luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa (715/2011).
 - asiamiehen ei tarvitse toimittaa valtakirjaa, jos hallinto-oikeuteen toimitetaan sellainen sähköinen asiakirja, jossa on selvitys asiamiehen toimivallasta. Asiamiehen ei myöskään tarvitse esittää valtakirjaa, jos valittaja on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa tai jos asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa.

Lähetä valitus hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden yhteystiedot ovat:

Vaasan hallinto-oikeus

Korsholmanpuistikko 43, 4. krs (käyntiosoite)

PL 204, 65101 Vaasa (postiosoite)

sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

puhelinvaihe: 029 56 42 611

asiakaspalvelu: 029 56 42 780 (avoinna ma–pe kello 8.00–16.15)

telekopio (fax): 029 56 42 760

Valituksen saapuminen määräajassa on valittajan vastuulla, kun se lähetetään postitse, sähköpostitse, telekopiona tai lähetin välityksellä. Suljetussa laitoksessa oleva henkilö voi antaa valituskirjelmän valitusajan kuluessa myös sille henkilölle, joka on määrätty laitoksessa tätä tehtävää hoitamaan tai laitoksen johtajalle.

Valituksen on oltava perillä hallinto-oikeuden kirjaamossa viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen hallinto-oikeuden aukioloajan päättymistä.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Tämä asiakirja LSSAVI/13695/2019 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LSSAVI/13695/2019 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Jaakkonen Satu 30.11.2020 11:39

Puheenjohtaja Paananen Arto 30.11.2020 11:48